

4 4-5-82

Derk Sibolt Hovinga wil nog twee bundels schrijven

Literaire prijs voor dichter Hovinga

(Van onze kunstredactie)

De dichter Derk Sibolt Hovinga uit Oostwold heeft de jaarlijkse Literaire Prijs van de Stichting 't Grunneger Bouk gewonnen. Dit voor zijn in 1982 verschenen bundel „Bloaren aan de levensboom”

Het ligt in de bedoeling dat de prijs, bestaande uit een geldbedrag van f 1000,- en een oorkonde, aan de dichter wordt uitgereikt tijdens de Dag van 't Grunneger Bouk, die op zaterdag 8 oktober 1983 zal worden gehouden in de Esbörg te Scheemda.

Van Hovinga (geboren 22 oktober 1909) verschenen onder meer de vol-

gende uitgaven: „Störm en Stilte” (1950), „Miemern in Twijduustern” (1960), „Oogst van mien aner laand” (1968) en „Balloaden, Mythen, Overlevens, Gedichten en Laiden van 't Kustvolk” (1980). Hij publiceerde zijn werk in diverse tijdschriften en kranten.

De prijs werd in 1981 voor het eerst toegekend aan de dichter/schrijver Simon van Wattum voor zijn bundel „Twijstried” en in 1982 voor de verzameling „Psaalms en Gezangen” van de Werkgroep Vertaling Kerkliederen van de Culturele Raad voor de Provincie Groningen.

Uit Deze Krant van donderdag.

„'t Haar minder kind”, reageert Derk Sibolt Hovinga (73) op zijn literaire onderscheiding. En zo hoort het ook als echte Grunneger. Een bescheiden mens, deze dichter van de ommelanden. Stil ook. „Derk is gain proater”, zeggen de buren.

Halverwege het gesprek komt hij wat meer los en geeft eerlijk toe „reuze blij” met de prijs te zijn. „'k Had er wel op gehoopt, maar nooit op gerekend”.

De witte villa aan de Huningaweg in Oostwold kan best eens een opknappbeurt gebruiken, terwijl ook het meubilair uiterst persoonlijk oud aan het worden is. Hovinga maalt er niet om, want zijn geest vertoeft dagelijks in hogere regionen. Met mythe, mysterie, licht en duister is hij bezig. Met energie, het begin en einde van het leven. Met de goden ook, of liever gezegd „godsbeelden”, want „de mens scheidt steeds maar weer z'n eigen beeld van God”, zegt Derk Sibolt.

wij als eenvoudige schepselen niet op”, zegt hij.

GYMNASIUM

't Schrijven zat er al vroeg in bij Derk Sibolt. Op het gymnasium in Winschoten kwam hij in aanraking met prachtige Latijnse verzen. En met de Griekse schoonheid van Homerus. „Dat metrum sprak mij aan”, zegt hij. „Ik kon die verhalen vrij vlot lezen”.

Toen ook verschenen de Groninger overleveringen van K. ter Laan en de „Nunerkes” van Jan Boer. Derk Sibolt was er weg van. Dichten, dat was wat hij ook wilde.

Niet dat dat zomaar lukte. Integendeel. Hij vertelt over z'n eerste pogingen, die regelmatig ontaardden in „riemkes”. „Zoiets moet je leren, dat rijpt in de loop van je leven. Ik zeg altijd: de spanning van je beleving, het proces dat je ondergaat in de loop der jaren, dat komt tot uiting in een gedicht. Als je leven van een leien dakje verloopt, breng je het niet verder dan een Sinterklaasversje”.

„Ik denk dat mijn geest nu op z'n hoogtepunt is. Mijn lichaam wordt wel zwakker, maar in mijn hoofd heeft de zaak zich steeds verder ontwikkeld. Nog twee bundels zal ik schrijven.

Dicht

Dan is het afgelopen. Dat voel ik”.

LETTEREN

Na het gymnasium ging hij verder studeren. Boer worden? Maar hoe. Er waren nog twee kinderen en de boeken trokken hem wel. Klassieke letteren, daar lag zijn belangstelling. Twee jaar later vertrok hij „oet stad”. „Ik vond de studie te saai”, vertelt hij, „die droge kost kon ik niet goed verstouwen. Leraar worden wilde ik evenmin. En de boerderij kon ik niet loslaten. 's Winters, dan ging het, maar als het voorjaar werd, begon de onrust toe te slaan. Dan moest ik naar het land, naar de paarden en de ploegen. Die liefde voor de natuur had ik toen al”.

Het laatste element heeft altijd centraal gestaan in Hovinga's bundels. „Is mij vaak verweten” zegt hij. „Jij schrijft altijd over bomen, struiken en velden”, zeggen ze dan, „maar waar blijven de mensen?”

„Ik zie dat anders. De natuur heeft

„Als je leven van een leien o

...Net alsof je gedachten zich in de loop der jaren uitgekristalliseerd hebben

een veel diepere achtergrond. Daarin kun je heel andere dingen lezen. De strijd om het bestaan bijvoorbeeld. Twee bomen die elkaar betwisten, die elkaar met hun takken bestoken. De een wint misschien, terwijl de ander afsterft. Een dergelijk beeld is over-

heb ik „Balloaden, mythen, overlevens, gedichten en laiden van 't kustvolk" gemaakt en daarna „Bloaren aan de levensboom". Meer dan vierhonderd bladzijden samen. Dat lijkt achteraf een heel karwei, maar 't vloog d'r zomaar uit. Ook oud werk, waar ik

van „Heer Halewijn". Die staat in m'n laatste bundel".

RECENSIES

De eerste lovende recensies over „Bloaren aan de levensboom" zijn binnen. 't Z'n uitgever (Stabo/All Round, Groningen - red.) stuurt ze

mens. D'r hebben knechten wel veertig jaar bij ons op de boerderij gewerkt. Dat betekent voor mij, dat ze het naar de zin hadden".

„Natuurlijk ontken ik die strijd om het bestaan, die tegenstellingen, niet. Die waren overal wel degelijk aanwe-

ten als een onweersbui

draagbaar op de maatschappij. Zoals de schemer van toepassing kan zijn op je levensavond. Het mysterie van het bestaan zie je in de natuur terug. Daarin kun je God tegenkomen. Voor mij is hij geen man, die op een troon zit, maar een soort samengebundelde energie. Een dergelijke filosofie kun je achter de woorden van een gedicht leggen, ook als je over de natuur schrijft".

DONDRSLAG

Een broos mens, die eigenlijk plotseling weer is gaan schrijven, want in geen elf jaar was er een bundel van hem verschenen. De bron is opgedroogd, fluisterde men. Derk Sibolt zelf wist beter: „Dichten heeft iets van een onweersbui. Tenminste zo voel ik het. Je maakt vanalles mee, spaart een soort spanning op. Plotseling komt dan de ontlading. Bij mij lag dat moment tijdens de strenge winter van 1979. De sneeuw lag hoog en er kwamen geen kranten en tijdschriften. Toen ineens moest ik schrijven. Eerst

vroeger niet tevreden over was, heb ik toen weer opgepakt en beter gemaakt. Net alsof je gedachten zich in de loop der jaren uitgekristalliseerd hebben".

„Ik denk wel dat „Bloaren aan de levensboom" m'n beste bundel geworden is, maar het was wel een waagstuk. Ik heb namelijk gedeelten uit de oud-IJslandse heldenepos „De Edda" (plm. jaar Duizend red.) in het Gronings vertaald en dat valt niet mee. Er stonden echter zulke mooie verzen in dat boek, het liet me niet los. In „De Edda" wordt ook verteld over een levensboom met drie wortels. Eén voor de hogere wereld van de goden, één voor de mensenwereld en één voor de wereld van duister en kwaad. Die laatste wortel voedt zich uit een gifbron. Toen ik dat las, dacht ik: het kon wel in onze tijd geschreven zijn. Tegenwoordig hoor je immers ook steeds over milieuvuiling en gifvondsten".

De oude mythen en balladen hebben me altijd bezig gehouden. Zo heb ik ook een Groningse versie gemaakt

trouw op. Hovinga leest ze nauwkeurig, is trots als de zinnen juichend zijn, maar wil er niet te veel over horen. Immers, daar word je maar ijdel van en „ijdelheid is leegheid". Een scribent van de Leeuwarder Courant mag dan ooit geschreven hebben: „Hovinga kan zich gemakkelijk meten met dichters uit „Holland" die als grote talenten worden gepousseerd", je hoort het niet uit Derk Sibolt's mond. „Ze schrijven ook wel minder mooie dingen, hoor".

Hij herinnert zich die collega-dichter die ooit sprak van „een voorbijgaan aan de strijd om het bestaan, aan de scherpe tegenstellingen tussen boeren en arbeiders, die vooral in Oost-Groningen scherp aan het licht zijn gekomen. Die machteloosheid vond je niet terug in Derk Sibolt's gedichten.

„Objectief gezien, is die strijd een beetje aan mij voorbij gegaan", zegt hij. Ik ben nooit een man van uitersten geweest, ook niet in de verhouding boer - arbeider. Ik ben een harmonie-

zig. En ook ik heb verdriet en nood gekend. Bij mij vind je die gevoelens echter terug in m'n natuurgedichten. Wie er oog en oor voor heeft, kan ze tussen de regels door lezen. Dat is trouwens toch de kunst van het dichten: dergelijke spanningen en gevoelens onderhuids tastbaar maken".

ENGELTJE

Dagelijks wandelt Hovinga rond z'n boerderij. Langs z'n geliefde essen boom, langs de knotwilgen en percelen grond. „'t Is nu een prachtig gezicht", zegt hij, „alles wordt weer zo mooi groen. Maar ik vind regen en storm ook indrukwekkend. In al die dingen zie je iets van het grote mysterie".

Dat de natuur niet alleen neemt, maar ook geeft, heeft een zware storm van enkele jaren geleden bezworen. Toen begaf Engeltje Boven's huisje in Oostwold het. Of in Derk Sibolt's woorden: „werd reddeloos gehavend". Nu is ze zijn huisgenote, al heeft ze al lang weer een nieuwe woning gekocht. „'t Gait heur hier goud noar 't zin en 't is 'n best wicht, zegt Hovinga.

't Zal ongetwijfeld waar zijn, want de thee en koekjes „binnen d'r noar".

HERMANN HOOGAKKER

As 't oavend is

*As 't oavend is,
Twijlichtig is,
Bist doe bie mie.*

*Dien haartslag is
Gedachtenis
Weer dicht aan mie.*

*En zaachte is
Dien haand, die is
In dei van mie.*

*As 't stille is,
Gehaimenis,
Den flustert mie*

*Dien lichte oam
Weer zaacht mien noam:
Ik bin van die.*

*Mien haart vrugt stom:
Kom doe weerom
Bie mie, bie mie*

*Ain ogenruk.
Is den 't geluk,
Veur mie vebie?*

(Uit: Bloaren aan de levensboom)

dakje verloopt, schrijf je Sinterklaasversjes"